

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА**

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

**з написання курсових робіт
першого бакалаврського рівня вищої освіти
спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура)**

УДК 796 (072)
Ш 91

Шевченко О.В., Черній В.П., Мельнік А.О. Методичні рекомендації з написання курсових робіт першого бакалаврського рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура). Кропивницький: РВВ Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка. 2021. 32 с.

Рецензенти:

Філоненко Оксана Володимирівна – доктор педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та менеджменту освіти Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

Турчак Анатолій Леонідович – кандидат педагогічних наук, професор кафедри теорії і методики фізичного виховання Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

У методичних рекомендаціях розкриваються зміст та організаційні основи написання курсової роботи. Даються рекомендації щодо оформлення курсової роботи згідно вимог.

Рекомендовано методичною радою
Цentrальноукраїнського державного
педагогічного університету
імені Володимира Винниченка,
протокол № 2 від 27 січня 2021 р.

УДК 796 (072)
Ш 91

© Шевченко О.В., Черній В.П.,
Мельнік А.О. 2021
© ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2021

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
I. Вимоги до курсової роботи.....	5
1.1. Мета та характер роботи	5
1.2. Вимоги до курсової роботи	5
1.3. Вибір теми роботи.....	6
1.4. Завдання до виконання роботи	6
1.5. Вимоги до виконання та оформлення курсової роботи	7
1.6. Структура курсової роботи	10
1.7. Виконання роботи та підготовка її до захисту.....	12
1.8. Захист та оцінювання курсової роботи.....	12
II. ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ	18
III. ДОДАТКИ.....	25

ВСТУП

Однією із форм організації освітнього процесу у закладі вищої освіти є індивідуальне завдання, яке має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти одержують в процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці.

Індивідуальні завдання виконуються студентами самостійно під керівництвом викладачів. Як правило, індивідуальні завдання виконуються кожним студентом окремо. У тих випадках, коли завдання мають комплексний характер, до їх виконання можуть залучатися кілька студентів.

До індивідуальних завдань відносяться і курсові роботи.

Виконання курсової роботи має свої особливості. Це завдання навчально-дослідницького, творчого характеру має на меті не лише поглиблення, узагальнення і закріплення знань студентів з нової навчальної дисципліни, а й застосування їх при вирішенні конкретного фахового завдання і вироблення вміння самостійно працювати з навчальною і науковою літературою, електронно-обчислювальною технікою, лабораторним обладнанням, використовуючи сучасні інформаційні засоби та технології.

Виконання курсових робіт в університеті регламентується Положенням про курсові роботи в Центральноукраїнському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка.

Студенти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти виконують 2 курсові роботи: перша – із фаху (3 курс), друга – за вибором студента з методики викладання фаху (4 курс).

Керівництво курсовими роботами здійснюється найбільш кваліфікованими викладачами.

Курсова робота є важливим етапом підготовки спеціаліста в фаховій галузі, готує студента до виконання самостійної роботи за спеціальністю та засвідчує оволодіння ним спеціальними теоретичними знаннями та навичками практичного застосування в конкретних умовах.

I. ВИМОГИ ДО КУРСОВОЇ РОБОТИ

1.1. Мета та характер роботи

Курсова робота – це самостійна письмова робота реферативно-дослідницького характеру. Вона передбачає глибше, порівняно з рефератом, вивчення конкретної наукової проблеми. Курсова робота виявляє рівень засвоєння поточного навчального матеріалу, опрацювання відповідної літератури та засвідчує вміння автора аналізувати, узагальнювати та робити висновки.

Курсова робота виконується з метою закріплення, поглиблення і узагальнення знань з основ фізичного виховання та спорту, набутих студентом за час навчання, та їх застосування до комплексного вирішення конкретного фахового завдання з фаху та методики викладання фаху.

Метою курсової роботи є:

- поглиблення знань студентів з актуальних проблем певної науки;
- подальший розвиток умінь самостійного критичного опрацювання наукових джерел;
- формування дослідницьких умінь студентів;
- стимулювання студентів до самостійного наукового пошуку;
- розвиток умінь аналізувати передовий досвід та узагальнювати власні спостереження;
- формування вмінь практичної реалізації результатів дослідження проблеми в самостійно виконаних розробках;
- проконтролювати вміння студента правильно організувати свою дослідницьку роботу та оформити її результати.

1.2. Вимоги до курсової роботи

До курсових робіт висуваються такі основні вимоги:

- актуальність теми, відповідність її сучасному стану певної галузі науки та перспективам розвитку, практичним завданням відповідної сфери;
- вивчення й критичний аналіз монографічних і періодичних видань з теми;
- вивчення й характеристика історії досліджуваної проблеми та її сучасного стану;
- чітка характеристика предмета, мети й методів дослідження, опис та аналіз проведених автором експериментів;
- узагальнення результатів, їх обґрунтування, висновки та практичні рекомендації.

Курсова робота на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти має передбачати самостійне розв'язання складного спеціалізованого завдання або практичної проблеми у певній сфері, що характеризується комплексністю, з

елементами наукового пошуку, із застосуванням теоретичних положень і методів науки.

Відповідальність за матеріал, викладений у курсовій роботі студента, порядок використання фактичного матеріалу та іншої інформації під час її виконання, обґрунтованість й достовірність висновків, положень несе студент і науковий керівник роботи. У курсовій роботі не допускається запозичення (плагіат) матеріалу без посилання на автора та джерело інформації.

При написанні курсової роботи здобувачі вищої освіти дотримуються **принципів академічної доброчесності**, що передбачає:

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське та суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати досліджень, джерела використаної інформації (див. Додаток Д).

1.3. Вибір теми роботи

Тематика курсових робіт визначається випусковою кафедрою і відповідає змісту і завданням навчальної дисципліни. Вона повинна бути актуальною і тісно пов'язуватись із практичними потребами фізичної культури і спорту.

Тематика курсових робіт щорічно коригується з урахуванням набутого на кафедрі досвіду, побажань спеціалістів, які беруть участь у рецензуванні робіт.

Визначена і затверджена кафедрою тематика курсових робіт доводиться до відома студентів по закінченні попереднього семестру, перед семестром, у якому студент писатиме курсову роботу.

Студентам надається право вільного вибору теми роботи із запропонованого кафедрою переліку. Тему курсової роботи студент обирає, враховуючи свої знання, здібності та інтереси.

Курсова робота може стати основою для написання кваліфікаційної роботи.

Керівництво курсовими роботами здійснюється, як правило, найбільш кваліфікованими викладачами (професорами, доцентами, ст. викладачами), які мають досвід науково-педагогічної і практичної роботи з даної проблеми та здатні надати студентові суттєву організаційно-методичну допомогу в підготовці роботи, її оформленні та захисті. Науковий керівник контролює хід виконання курсової роботи, своєчасне подання її на кафедру.

1.4. Завдання до виконання роботи

Після вибору теми курсової роботи та до початку безпосередньої роботи над нею студент разом із науковим керівником визначають основні завдання та етапи їх виконання, зокрема такі:

- добір джерел та літератури з теми;
- з'ясування об'єкта, предмета, визначення мети та завдань дослідження;
- визначення методів дослідження;
- складання попереднього плану роботи;

- етапи обговорення поточних результатів;
- оформлення отриманих результатів.

1.5. Вимоги до виконання та оформлення курсової роботи

У процесі виконання курсової роботи студент повинен виявити:

- ґрунтовне засвоєння необхідного теоретичного матеріалу з основ фізичної культури і спорту та закріплення навичок експериментальної роботи згідно із завданням керівника;
- уміння використовувати одержані знання в конкретній ситуації;
- уміння теоретично обґрунтовувати одержані результати;
- здатність чітко формулювати одержані результати та робити з них висновки;
- уміння грамотно написати текст роботи відповідно до правил оформлення наукових робіт такого типу;
- уміння логічно побудувати доповідь, захистити сформульовані положення та висновки.

Курсова робота виконується державною мовою. Слід дотримуватися прийнятої наукової термінології, умовних символів та скорочень. Перелік умовних позначень, символів, одиниць вимірювання, скорочень подається за необхідності у вигляді окремого списку. Додатково їх пояснення наводиться у тексті при першому згадуванні. Скорочення слів проводиться згідно ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання».

Обсяги курсових робіт встановлюються відповідною кафедрою з урахуванням специфіки спеціальності та погоджуються з вченою радою факультету.

Курсова робота друкується на аркушах білого паперу формату А4 (210х297 мм) з однієї сторони аркуша через 1,5 комп'ютерних інтервали шрифтом Times New Roman із розрахунку не більше 29–30 рядків на сторінці (висота знаків не менше 1,8 мм). Розмір шрифту – 14. Абзацний відступ – 5 знаків.

Ілюстративний матеріал подається курсивом. Текст необхідно друкувати, залишаючи береги таких розмірів: лівий – 30 мм, верхній, нижній – не менше 20 мм, правий – 15 мм. Шрифт друку повинен бути чітким. Щільність тексту роботи повинна бути однаковою. У текст роботи можна вписувати окремі іншомовні слова, формули, знаки чорнилом, тушшю, пастою тільки чорного кольору, не порушуючи щільності тексту. Робота подається до захисту у переплетеному вигляді.

Текст основної частини поділяють на розділи, підрозділи, пункти та підпункти. Заголовки структурних частин “ЗМІСТ”, “ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ”, “ВСТУП”, “РОЗДІЛ”, “ВИСНОВКИ”, “СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ”, “ДОДАТКИ” друкують великими літерами симетрично до тексту. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо

заголовок складається з кількох речень, їх розділяють крапкою. Заголовки пунктів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацу в підбір до тексту.

Розділи, підрозділи, пункти, підпункти бажано нумерувати арабськими цифрами. Підрозділи повинні мати порядкову нумерацію в межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу й порядкового номера підрозділу, відокремленого крапкою. Після номера підрозділу (підпункту) ставиться крапка (наприклад: 1.1.; 1.3.; 1.2.4.).

Кожна структурна частина роботи починається з нової сторінки (крім назв підрозділів і пунктів у межах розділу).

Не допускається розташування назв розділів, підрозділів, а також пунктів і підпунктів у нижній частині сторінки, якщо після неї міститься лише один рядок тексту.

Відстань між заголовком (за винятком заголовка пункту) та текстом повинна дорівнювати 3–4 інтервалам.

Сторінки нумерують у правому верхньому кутку арабськими цифрами без знака № і без крапки. На титульному аркуші номер сторінки не ставлять, але він включається до загальної нумерації роботи. Всі сторінки додатків, які не входять до загального обсягу роботи, підлягають нумерації на загальних засадах.

При наведенні або згадуванні авторів робіт, письменників, діячів науки тощо ініціали слід писати перед прізвищем, розділяючи їх нерозривним пробілом.

При написанні роботи у всіх її частинах і розділах разом із ілюстраціями автор повинен обов'язково посилатись на джерела, з яких взято ці матеріали. Посилатися слід на останні видання публікацій. Посилання подаються у тексті роботи у квадратних дужках – [14, с. 20]. Перша цифра – номер джерела у списку літератури. Друга – номер сторінки. Запозичені висловлювання обов'язково слід брати в лапки (оформлювати у вигляді цитати) та посилатися на першоджерело. Порушення цих вимог може призвести до кваліфікації дій автора як плагіату й до недопуску роботи до захисту.

Науковий етикет вимагає точно відтворювати цитований текст. Пряме цитування конкретного джерела не повинно перевищувати 1–2 абзаців. Кількість прямих цитат на одній сторінці роботи не повинна перевищувати 2–3. Не слід подавати цитати у висновках. Загальні вимоги до цитування такі:

- а) текст цитати починається та закінчується лапками;
- б) цитування повинно бути повним, без довільного скорочення і без перекручування думок автора. Пропуск слів допускається і позначається трьома крапками (наприклад: < ... > або / ... /);
- г) при непрямому цитуванні (переказі думок) слід бути гранично точним та коректним;
- д) цитування не повинно бути ні надмірним, ні недостатнім;
- е) якщо автор курсової роботи виділяє деякі слова, то робиться відповідне застереження, наприклад: (*курсив наш.* – І. С.).

Вимоги до оформлення ілюстрацій, таблиць, формул, додатків

Ілюстрації (креслення, рисунки, графіки, схеми, діаграми, фотознімки) слід розташовувати безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше, або на наступній сторінці. На всі ілюстрації повинні бути посилання у тексті.

Якщо ілюстрації створені не автором роботи, необхідно зробити певні посилання, дотримуючись вимог чинного законодавства щодо авторських прав.

Креслення, рисунки, графіки, схеми, діаграми, які містяться у тексті, повинні відповідати вимогам державних стандартів.

Ілюстрації повинні мати назву, яку розташовують безпосередньо під зображенням. За необхідності під ілюстрацією розміщують пояснювальні дані (підрисуночний надпис). Ілюстрації позначаються словом “Рисунок...”, яке разом із назвою ілюстрації розташовують після пояснювальних даних. Наприклад: “Рисунок 4.2. Діаграма розвитку...” або “Рис. 4.2. Діаграма розвитку...”.

Ілюстрації слід нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу, за винятком ілюстрацій, наведених у додатках. Номер ілюстрації складається з номера розділу та порядкового номера ілюстрації, відокремлених крапкою, наприклад, другий рисунок третього розділу позначається як “Рисунок 3.2” або “Рис. 3.2”.

Таблиці. Цифровий матеріал здебільшого оформлюють у вигляді таблиць. Таблицю слід розташовувати безпосередньо після тексту, у якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці. На всі таблиці повинні бути посилання у тексті.

Таблиці слід нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу (за винятком додатків). Номер таблиці складається з номера розділу й порядкового номера таблиці, відокремлених крапкою. Наприклад: друга таблиця третього розділу позначається як “Таблиця 3.2”.

Таблиця повинна мати назву, яку друкують малими літерами, крім першої великої, і розташовують над нею. Назва має бути стислою і розкривати зміст таблиці.

Слово “Таблиця” вказують один раз ліворуч над першою частиною таблиці. Якщо таблиця переходить на наступну сторінку, то над іншими частинами пишуть “Продовження таблиці” із зазначенням номера.

Заголовки таблиці починають з великої літери, а підзаголовки – з малої, якщо вони становлять одне речення із заголовком. Підзаголовки, що мають самостійне значення, пишуть з великої літери. У кінці заголовків і підзаголовків таблиць крапки не ставлять. Заголовки й підзаголовки граф зазначають в однині.

Формули та рівняння розташовують безпосередньо після тексту, у якому вони згадуються, посередині сторінки. Вище й нижче кожної формули повинно бути залишено не менше одного вільного рядка.

Формули та рівняння у тексті слід нумерувати порядковою нумерацією в межах розділу. Номер формули або рівняння складається з номера розділу й порядкового номера формули (рівняння), відокремлених крапкою. Наприклад:

третя формула першого розділу позначається як “(1.3)”. Номер формули зазначають на рівні формули в дужках у крайньому правому положенні у рядку.

Пояснення значень кожного символу й числового коефіцієнта слід давати з нового рядка. Перший рядок пояснень починають з абзацу словом “де” без двокрапки.

У додатках вміщують матеріал, який не може бути послідовно розташований в основній частині через великий обсяг, суто технічний характер або внаслідок неможливості способу відтворення (викладений на папері іншого формату). У додатки можуть бути внесені окремі ілюстрації, таблиці, схеми тощо.

Додатки слід оформлювати як продовження рукопису на подальших сторінках, розташовуючи відповідно до появи посилань на них у тексті. Додатки повинні мати спільну з рукописом наскрізну нумерацію сторінок.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами українського алфавіту, за винятком Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ї. Наприклад: Додаток А; Додаток Б. Якщо у тексті один додаток, то він позначається як Додаток А.

Ілюстрації, таблиці, формули та рівняння, що є у тексті додатків, слід нумерувати в межах кожного додатка. Наприклад: третій рисунок Додатка А позначається як “Рисунок А.3.” і т. ін.

Курсова робота має бути зброшурована, охайно оформлена.

Курсова робота має бути чітко структурованою (див. далі). Структура кваліфікаційних робіт має відповідати вимогам вищої школи: складатися зі вступу, основної частини (складається з кількох розділів), висновків, містити список використаних джерел та літератури, додатки.

Обов'язковим є дотримання таких вимог щодо оформлення:

- виділення окремих частин роботи, абзаців з нумерацією сторінок;
- правильне оформлення посилань, виносок, цитат, висновків і списку використаних джерел та літератури.

1.6. Структура курсової роботи

- 1. Титульна сторінка**
- 2. Зміст**
- 3. Вступ**
- 4. Основна частина**
- 5. Висновки (зумовлюються змістом курсової роботи)**
- 6. Список використаних джерел**
- 7. Додатки (за потреби) (Додаток С)**

У **вступі** подається загальна характеристика курсової роботи, зокрема:

- актуальність теми дослідження;
- мета і завдання роботи;
- предмет та об'єкт дослідження;
- методи дослідження;
- теоретична та практична значущість одержаних результатів.

Актуальність теми – обґрунтування актуальності досліджуваної проблеми, її теоретичної та практичної значущості, визначення проблемної ситуації.

Об'єкт – явище або процес, що породжує проблемну ситуацію та є вибраним для вивчення.

Предмет міститься в межах об'єкта: це певна частина чи аспект об'єкта, які безпосередньо досліджуються. Предмет дослідження не може бути тотожним назві курсової роботи.

Мета як запланований результат відображає спрямованість досліджень і за змістом відповідає темі роботи. Змістовна точність і лаконічність є головними вимогами до формулювання мети, об'єкта та предмета дослідження.

Завдання дослідження мають включати як теоретичний, так і практичний аспекти роботи, чітко висвітлювати, що має бути зроблено (які теоретичні аспекти буде проаналізовано; теоретичні підходи, що порівнюватимуться; прогнозовані емпіричні дані; сталі та змінні, які мають бути враховані; способи аналізу, що повинні бути застосовані для опрацювання отриманих даних; рекомендації, що мають бути розроблені на основі отриманих результатів).

Методологічна база дослідження – перелік методів, методик і конкретних результатів, отриманих завдяки їх застосуванню.

Теоретична та практична значущість результатів дослідження становить собою відомості про використання результатів дослідження або рекомендації щодо їх використання (відомості про впровадження результатів досліджень на практиці слід приводити із зазначенням організацій, в яких здійснено таке впровадження, форм реалізації та реквізитів відповідних документів).

Основна частина поділяється на теоретичні та практичні розділи. Теоретичні розділи включають аналіз (але не переказ) опрацьованої наукової літератури відповідно до завдань дослідження, а також певні авторські висновки з визначенням перспектив подальших дослідницьких пошуків. Практичні розділи містять опис виконаного дослідницького завдання та розробки навчально-методичних матеріалів, використаних студентом під час навчально-тренувальних занять з обраного виду спорту або під час проходження виробничої (педагогічної) практики.

Висновки наводять до розділів і роботи в цілому. Висновки до розділів містять результати дослідження, одержані у відповідному розділі. У загальних висновках стисло викладаються найважливіші результати кваліфікаційної роботи, вказуються проблеми, для розв'язання яких можуть бути застосовані результати дослідження.

Обсяг висновків (загальних) становить 1-2 сторінки.

Список використаних джерел формується в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків. Бібліографічний опис списку використаних джерел оформлюється відповідно до вимог Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» (додаток В).

Список використаних джерел має містити **не менше третини** – такі, що видані за останні 2-10 років.

Додатки оформлюються як продовження курсової роботи і розміщуються після списку використаних джерел. До додатків може включатися допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття курсової роботи:

- проміжні формули і розрахунки;
- таблиці допоміжних статистичних даних;
- протоколи та акти випробувань, впровадження;
- інструкції та методики, опис алгоритмів, які не є основними результатами роботи, описи і тексти комп'ютерних програм вирішення задач за допомогою електронно-обчислювальних засобів, які розроблені у процесі виконання роботи;
- ілюстрації допоміжного характеру; інші матеріали.

На кожний додаток має бути посилення у тексті роботи.

Головне для курсової роботи – глибина та повнота розкриття теми, творчий підхід, обґрунтованість висновків й узагальнень. Вона має відзначатися композиційною довершеністю, логічністю викладу інформації, вправністю літературної мови.

1.7. Виконання роботи та підготовка її до захисту

Робота виконується згідно з графіком освітнього процесу. У визначені терміни студент звітує перед науковим керівником, оформляє курсову роботу в чорновому варіанті і віддає її на перевірку.

Кафедра обговорює стан виконання курсових робіт, заслуховуючи на засіданнях звіти наукових керівників, а при потребі й студентів, встановлює дату захисту курсових робіт і доводить її до відома студентів.

Після перевірки курсової роботи науковим керівником, студент оформляє чистовик, який здає науковому керівникові за тиждень до захисту курсової роботи. Протягом цього часу науковий керівник перевіряє роботу і разом із студентом вирішує питання процедури захисту: змісту доповіді та підготовки (за потреби) демонстраційних матеріалів (презентації, плакатів, моделей тощо)

Повністю оформлена робота (титульна сторінка – див. *Додаток А*) подається на кафедру не пізніше як за день до захисту.

1.8. Захист та оцінювання курсової роботи

На захист подаються курсові роботи, які, за висновком наукового керівника, заслуговують позитивної оцінки. Студенти, роботи яких не допущені науковим керівником до захисту, отримують оцінку «незадовільно»

Захист курсової роботи проводиться комісією у складі двох-трьох викладачів профільної кафедри за участю керівника курсової роботи за розкладом залікової сесії.

На захист студент приходить із заліковою книжкою (індивідуальним навчальним планом студента). Для захисту роботи відводиться не більше 15 хвилин і його результати заносяться до протоколу засідання кафедральної комісії (див. *Додаток Б*).

Одержана при захисті курсової роботи незадовільна оцінка вважається академічною заборгованістю і ліквідується в установленому порядку.

Повторний захист курсових робіт з метою підвищення оцінки не допускається, але у виняткових випадках (конфліктні ситуації між студентом та викладачем) за погодженням із деканом факультету, завідувачем відповідної кафедри такий дозвіл може дати ректор вищого навчального закладу. У такому випадку видається наказ ректора про перескладання, у якому затверджується (за поданням декана) склад комісії (три особи) та призначається дата захисту.

Під час захисту студент називає тему і мету дослідження, повідомляє план роботи і коротко передає зміст. Особливу увагу при цьому необхідно звернути на практичну частину роботи, власне на результати виконання дослідницького завдання та методичні розробки, на труднощі, які виникли при виконанні роботи та шляхи їх подолання. Виступ завершується формуванням висновків: одержані результати, їх достовірність і цінність.

ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота – це вид навчально-дослідної, наукової роботи студента, які є складовою навчально-тренувального процесу у вищих навчальних закладах. Автор такої роботи має виявити здібності до дослідної роботи у фізичному вихованні та спорті, осмислення зібраного матеріалу, уміння його систематизувати, здатності робити правильні висновки. Участь у ній засвідчує ступінь самостійності, уміння застосовувати здобуті знання та набуті навички, розвиває дослідницькі вміння та здібності.

З огляду на реалізацію особистісної ролі автора **курсів роботи** умовно поділяють на реферативні та дослідницькі. Реферативні курсові роботи покликані навчити студентів критично користуватися науковою літературою, правильно оцінювати її, глибоко осмислювати певні питання, зіставляти висловлювання різних учених стосовно одного питання, коментувати їх, мотивувати вибір окремих теоретичних положень, робити теоретичні узагальнення. Особливо важливе вміння автора виокремити головні аспекти, чітко, систематизовано викласти увесь матеріал. Успішне виконання таких робіт залежить, передусім, від ретельного вивчення наявної літератури, уміння знайти нові джерела. Реферативні теми зобов'язують також до самостійного розв'язання поставлених проблем, завдяки чому набувають наукового, творчого характеру. Дослідницькі курсові роботи вимагають від студента вміння спостерігати факти, самостійно досліджувати проблеми, аналізувати і відповідно тлумачити їх, робити висновки та узагальнення. Такі курсові формують у студентів навички дослідницького пошуку, самостійного дослідження конкретного матеріалу.

При визначенні оцінки курсових робіт доцільно застосовувати такі критерії:

- ✓ оригінальність роботи (робота виконана самостійно, застосовано нестандартні підходи тощо);

- ✓ правильність та доцільність використання інформаційного та методичного апарату (способів, методів, прийомів, таблиць, схем, графіків тощо);
- ✓ чіткість постановки мети та визначення завдань, рівень їх досягнення відповідно обраного виду спорту;
- ✓ повнота розкриття змісту проблеми;
- ✓ якість загального рівня та написання основних структурних елементів;
- ✓ аналітичність і послідовність у розкритті теми;
- ✓ логічність, уміння узагальнювати, робити висновки;
- ✓ практична значимість отриманих результатів;
- ✓ здатність до узагальнення і формулювання висновків;
- ✓ якість оформлення роботи;
- ✓ академічну доброчесність роботи.

До основних критеріїв оцінювання процесу захисту робіт належать наступні:

- ✓ професійна компетентність, виявлена студентом у процесі захисту роботи;
- ✓ якість доповіді, викладу змісту роботи;
- ✓ уміння чітко сформулювати мету роботи, коротко і доступно викласти її зміст і зробити узагальнені висновки;
- ✓ уміння вкластися у визначений час;
- ✓ уміння чітко і правильно відповісти на поставлені запитання;
- ✓ використання демонстраційних засобів (презентація, схеми, таблиці, діаграми тощо).

У кожному конкретному варіанті оцінювання повинні бути враховані особливості спортивно-педагогічного вдосконалення певного виду спорту, з якого виконується робота.

ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВИХ РОБІТ

Середньозважений бал за національною шкалою	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	Критерії оцінювання
90-100	A	„Відмінно” – 5 (зараховано)	Робота виконана самостійно. Вона характеризується науковою достовірністю, глибиною та повнотою розкриття теми з основ теорії і методики фізичного виховання та спорту, творчим підходом, багатим фактичним матеріалом, самостійно дібраними аргументованими прикладами, кількість яких достатня для обґрунтованих висновків й узагальнень. У роботі відображена особиста точка зору автора, відповідно особливостей обраного виду спорту. Роботі притаманне чітке структурування: аналітичне визначення мети і завдань, об’єкту, предмета дослідження, елементів новизни та практичного значення дослідження для фізичного виховання та спорту, загальнонаукових і конкретно спеціальних методів дослідження. Робота композиційно довершена. Зміст роботи відповідає плану. Використані різноманітні джерела інформації. Робота відзначається бездоганними орфографією, пунктуацією та стилістикою. Оформлена згідно вимог. Обсяг відповідає встановленим нормам. Під час захисту студент чітко сформулював мету роботи та її завдання, коротко і доступно виклав зміст і зробив узагальнені висновки. Уміло використовував систему аргументації при відповіді на запитання.
82-89	B	„Добре” – 4 (зараховано)	Робота виконана самостійно. Вона характеризується науковою достовірністю, глибиною та повнотою розкриття теми, творчим підходом, багатим фактичним матеріалом, самостійно дібраними аргументованими прикладами, кількість яких достатня для обґрунтованих висновків й узагальнень відповідно теорії і методики фізичного виховання та спорту. У роботі відображена особиста точка зору автора. Робота відзначається майже бездоганною орфографією, пунктуацією та стилістикою. Трапляються незначні фактичні та мовленнєві помилки (недоречне використання деяких іншомовних термінів; декларування окремих положень без розгорнутого їхнього тлумачення тощо). Робота оформлена згідно вимог. Обсяг

			відповідає встановленим нормам. Під час захисту студент чітко сформулював мету роботи та її завдання, коротко і доступно виклав зміст і зробив узагальнені висновки. Аргументовано відповів на всі поставлені запитання.
74-81	С	„Добре” – 4 (зараховано)	Робота виконана самостійно. Вона характеризується достовірністю, розкриттям теми, творчим підходом, належним фактичним матеріалом, самостійно дібраними аргументованими прикладами з обраного виду спорту, кількість яких достатня для обґрунтованих висновків й узагальнень. Подекуди простежується порушення послідовності викладу матеріалу, надмірне цитування або відсутність посилання на цитовані джерела. Робота відзначається майже бездоганною орфографією, пунктуацією та стилістикою. Трапляються незначні фактичні та мовленнєві помилки. В оформленні роботи наявні деякі помилки. Обсяг відповідає встановленим нормам.
64-73	Д	„Задовільно” – 3 (зараховано)	Під час захисту студент сформулював мету роботи та її завдання, коротко і доступно виклав зміст і зробив узагальнені висновки. Аргументовано відповів майже на всі поставлені запитання. Мовлення позначене загальним рівнем стилістичної культури. Наявні орфографічні, термінологічні, пунктуаційні, граматичні й стилістичні помилки. В оформленні роботи наявні недоліки. Обсяг відповідає встановленим нормам. Під час захисту студент не достатньо чітко сформулював мету роботи та її завдання, не зміг чітко і доступно викласти зміст і зробити узагальнені висновки. Відповідь на запитання не завжди аргументована. Мовлення позначене загальним рівнем стилістичної культури.
60-63	Е	„Задовільно” – 3 (зараховано)	Робота написана самостійно. Простежується спроба обґрунтування актуальності теми, мети та завдань. Проте загальний зміст роботи недостатньо структурований, не повною мірою відповідає плану. Робота тяжіє до описовості, порушується логіка викладу матеріалу, не завжди вмотивованим є введення цитат, переобтяженими є окремі розділи, необґрунтовані окремі судження. Зустрічається механічне, неосмислене поєднання думок. Трапляються фрагменти з підручників або спеціальних робіт; які переписані дослівно. Робота схематична.

			Наявні орфографічні, термінологічні пунктуаційні, граматичні й стилістичні помилки. В оформленні роботи простежуються значні недоліки. Обсяг відповідає встановленим нормам.
35-59	FX	„Незадовільно” – 2 (незараховано)	Під час захисту студент не достатньо чітко сформулював мету роботи та її завдання, не зміг чітко і доступно викласти зміст і зробити узагальнені висновки. Відповідь на запитання не завжди аргументована. Мовлення позначене загальним рівнем стилістичної культури.
1-34	F	„Незадовільно” – 2 (незараховано)	Визначена тема роботи. Простежується спроба обґрунтування актуальності теми, мети та завдань. Проте робота не структурована, схематична. Матеріал не розкриває тему. В оформленні роботи наявні значні недоліки. Обсяг не відповідає встановленим нормам. Робота не допущена до публічного захисту.

Одержана при захисті курсової роботи незадовільна оцінка спричиняє академічну заборгованість і може стати, за певних обставин (незаліки з інших дисциплін), причиною не допуску до складання екзаменів, а то і виключення з числа студентів.

Захист курсової роботи оформляється протоколом кафедри теорії і методики фізичного виховання.

Захищена курсова робота зберігається на кафедрі протягом 3-х років. Роботи, відзначені першими преміями на республіканських студентських конкурсах, зберігаються постійно.

II. ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ

ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ

ЗІ СПОРТИВНО-ПЕДАГОГІЧНОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ

для студентів III курсу *денної* та *заочної* форм навчання

спеціальності: 014 Середня освіта (Фізична культура)

1. Загальні тенденції розвитку *обраного виду спорту* на сучасному етапі.
2. Історичні аспекти розвитку *обраного виду спорту* в Україні.
3. Дослідження вікових особливостей юних спортсменів з *обраного виду спорту*.
4. Методика проведення занять з фізичної підготовки у ДЮСШ на етапі початкової спортивної підготовки з *обраного виду спорту*.
5. Загальні основи відбору та прогнозування в *обраному виді спорту*.
6. Особливості спортивного відбору юних спортсменів на етапі початкової підготовки з *обраного виду спорту*.
7. Спортивний відбір юних спортсменів для занять *обраним видом спорту*.
8. Планування та облік навчальної та позакласної роботи з *обраного виду спорту* в школі.
9. Зміст та методика планування тренувальних навантажень на заняттях з *обраного виду спорту*.
10. Розвиток учнів закладів загальної середньої освіти засобами (*вид спорту*).
11. Зміст і аналіз уроків з *обраного виду спорту* у навчально-тренувальній роботі в ДЮСШ в підготовчому, змагальному та перехідному періодах.
12. Педагогічні аспекти контролю за фізичною і технічною підготовленістю спортсменів в *обраному виді спорту*.
13. Біомеханічна характеристика техніки виконання вправ з *обраного виду спорту*.
14. Зміст та методика технічної підготовки спортсменів (*вид спорту*) та шляхи її реалізації.
15. Зміст та методика тактичної підготовки спортсменів (*вид спорту*) та шляхи її реалізації.
16. Зміст та методика фізичної підготовки спортсменів (*вид спорту*) та шляхи її реалізації
17. Зміст та методика психологічної підготовки спортсменів (*вид спорту*) та шляхи її реалізації

18. Зміст та методика початкової підготовки спортсменів з *обраного виду спорту*.
19. Методика розвитку рухових якостей на заняттях з *обраного виду спорту (віковий період)*.
20. Методика навчання руховим діям юних спортсменів в *обраному виді спорту*.
21. Структура процесу навчання рухових дій в *обраному виді спорту*.
22. Загальна характеристика структури навчально-тренувальних занять в *обраному виді спорту*.
23. Організаційні та методичні основи побудови спортивного тренування в *обраному виді спорту*.
24. Інноваційні технології підготовки спортсменів в *обраному виді спорту*.
25. Особливості передстартового стану спортсменів та методика його регулювання (*вид спорту*).
26. Методика застосування технічних засобів навчання в підготовці юних спортсменів з *обраного виду спорту*.
27. Методика застосування комплексного педагогічного контролю в управлінні підготовкою юних спортсменів з *обраного виду спорту*.
28. Рухливі ігри, підготовчі і підвідні вправи як один із засобів підготовки юних спортсменів з *обраного виду спорту*.
29. Виховання вольових якостей у процесі занять *обраним видом спорту*.
30. Психологічна підготовка спортсменів до змагання з *обраного виду спорту*.
31. Організація та методика проведення змагань з *обраного виду спорту*.
32. Організація та планування самостійних занять з *обраного виду спорту*.
33. Методика організації та підготовки масового спортивно-мистецького заходу (*вид спорту*).
34. Методичні особливості проведення занять з *обраного виду спорту (віковий період)*.
35. Хореографічна підготовка в процесі тренування з гімнастики (*художньої, спортивної*).
36. Спортивне орієнтування як складова частина підготовки туриста.
37. Рухливі ігри в спортивному орієнтуванні.
38. Організація безпеки туристських походів та змагань.
39. Методика навчання технічним прийомам в пішохідному туризмі.
40. Організація роботи туристсько-спортивного гуртка.

41. Форми організації туристичної діяльності в позаурочний час.
42. Форми та зміст занять з туризму зі школярами в оздоровчих таборах.

Примітка. Підготовка додаткових тем курсових робіт зі спеціальності дозволяється після затвердження на кафедрі.

ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ З ТЕОРІЇ І МЕТОДИКИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

для студентів IV курсу факультету фізичного виховання *денної* та *заочної*
форм навчання спеціальності: 014 Середня освіта (Фізична культура)

1. Роль і місце фізичної культури в загальній культурі суспільства.
2. Розвиток фізичної культури і спорту в сучасному суспільстві.
3. Формування та розвиток особистості в процесі занять фізичною культурою.
4. Соціально-педагогічне значення фізичної культури дітей шкільного віку.
5. Пропаганда спортивно-оздоровчої роботи в Україні.
6. Рухова активність як складова частина здорового способу життя.
7. Вплив рухової активності на розумову працездатність школярів.
8. Форми і засоби підвищення рухової активності дітей різного шкільного віку на уроках фізичної культури.
9. Гіпокінезія та її вплив на фізичний розвиток дітей.
10. Нетрадиційні засоби фізичного виховання й їх характеристика.
11. Здоров'язберігаючі технології у фізичному вихованні школярів.
12. Здоров'язберігаючі технології у фізичному вихованні дошкільників.
13. Критерії здорового способу життя і їх характеристика.
14. Організація і методика проведення лікарсько-педагогічного контролю на заняттях фізичною культурою і спортом.
15. Особливості фізичного виховання школярів в спеціальних медичних групах.
16. Особливості фізичного виховання школярів з послабленим здоров'ям.
17. Методика фізичного виховання учнів з надмірною вагою.
18. Фізична працездатність школярів і фактори, що її визначають.
19. Засоби профілактики і відновлення фізичної працездатності.

20. Фізичне виховання і функціональні резерви школярів.
21. Особливості використання індивідуальних форм фізичного виховання з школярами.
22. Оцінка ефективності застосування на уроках фізичної культури у школярів різного віку різних методів суворо-регламентованої вправи пов'язаних з навчанням і вдосконаленням рухових дій.
23. Вікові особливості фізичного виховання школярів.
24. Використання українських народних ігор у ході розвитку фізичних якостей школярів.
25. Народна фізична культура українців.
26. Формування позитивної мотивації школярів до систематичних занять фізичними вправами.
27. Оптимізація фізичного розвитку дітей молодшого шкільного віку засобами рухливих ігор.
28. Теоретико-методичні засади інноваційних технологій в системі фізичного виховання школярів різного віку.
29. Планування навчально-виховної роботи з фізичної культури (в молодших, середніх, старших класах).
30. Сенситивні періоди і нормування фізичних навантажень для школярів.
31. Особливості методики розвитку рухових якостей (витривалості, спритності, гнучкості, сили, швидкісно-силових, координаційних), у школярів різного віку (молодшого, середнього, старшого) з урахуванням сенситивних періодів.
32. Характеристика уроку фізичної культури як основної організаційної форми фізичного виховання.
33. Види, типи уроків та їх значення у освітньому процесі.
34. Виховна роль уроку фізичної культури.
35. Дозування фізичних навантажень на уроках фізичної культури.
36. Нормування фізичних навантажень та їх використання у фізичному вихованні школярів.
37. Методика визначення фізичних навантажень у шкільному уроці.
38. Домашнє завдання з фізичної культури як додаткова форма організації занять фізичними вправами.
39. Оцінка фізичної підготовки школярів та її значення в керуванні навчально-виховним процесом.

40. Організаційно-методичні особливості самостійних занять школярів фізичними вправами.
41. Особливості організації самостійної рухової активності школярів.
42. Роль колективу фізичної культури в розвитку масової спортивно-оздоровчої роботи в школі.
43. Критерії оцінки знань, умінь та навичок при вивченні рухових дій.
44. Методика застосування музичного супроводу на уроках фізичної культури.
45. Принцип оптимізації та його значення у фізичному вихованні школярів.
46. Зміст та методика проведення уроків фізкультури в молодших, середніх та старших класах.
47. Організація і методика проведення позакласної роботи в молодших, середніх та старших класах.
48. Способи організації учнів на уроках та їх залежність від видів шкільної програми.
49. Технічні засоби навчання та їх роль в активізації розумової діяльності осіб, що тренуються.
50. Методи наукових досліджень, що застосовують у фізичному вихованні школярів.
51. Передовий педагогічний досвід як форма підвищення кваліфікації.
52. Типи постави, причини її порушення та методика її формування засобами фізичного виховання.
53. Педагогічні дослідження у фізичному вихованні.
54. Форми організації, особливості методики занять з дітьми дошкільного віку.
55. Організація та методика фізичного виховання дітей дошкільного віку в сім'ї.
56. Організація та методика фізичного виховання школярів різного віку в сім'ї.
57. Організація і методика проведення фізкультурно-оздоровчих і спортивно-масових заходів за місцем проживання.
58. Фізкультурно-оздоровчі заходи з фізичного виховання в режимі навчального та подовженого дня.
59. Форми організації масової, оздоровчої, фізкультурної і спортивної роботи у закладах загальної середньої освіти.
60. Форми організації масової, оздоровчої, фізкультурної і спортивної роботи у закладах вищої освіти.

61. Форми організації масової, оздоровчої, фізкультурної і спортивної роботи в ДЮСШ.
62. Характеристика та структура шкільної програми з фізичної культури.
63. Характеристика позашкільної роботи з фізичного виховання учнів.
64. Методичні особливості планування навчально-виховної роботи з фізичного виховання в школі.
65. Методика педагогічного контролю навчально-виховного процесу на уроках фізичної культури.
66. Організація та методика планування роботи шкільного колективу фізичної культури.
67. Педагогічна оцінка (аналіз) уроку фізичної культури як спосіб підвищення його ефективності.
68. Підвищення рівня фізичної підготовленості дітей молодшого шкільного віку засобами ігрової спрямованості.
69. Специфіка використання форм фізичного виховання в початковій школі.
70. Естетичне виховання школярів засобами фізичного виховання.
71. Етичні проблеми гендерного виховання на уроках фізичної культури.
72. Фізичне виховання молодших школярів засобами українських народних рухливих ігор.
73. Система фізичного виховання різних груп населення.
74. Формування фізичного і психологічного здоров'я дитини засобами гри.
75. Військово-патріотичне виховання школярів засобами фізичної культури.
76. Нормування рухової активності школярів різних вікових груп.
77. Організація активного відпочинку дітей.
78. Педагогічні умови оздоровлення дітей шкільного віку засобами туризму.
79. Організація і проведення «Дня здоров'я» у загальноосвітній школі.
80. Туризм як ефективний засіб заохочення школярів до занять фізичною культурою.
81. Педагогічні умови оптимізації оздоровчої спрямованості занять із спортивного орієнтування.
82. Організація самостійної діяльності школярів на уроках фізичної культури.
83. Основні методи фізичного виховання школярів, їх характерні особливості.
84. Особливості використання ігрового і змагального методів у фізичному вихованні учнів середнього шкільного віку.

85. Педагогічні стилі управління діяльністю учнів на уроках фізичної культури.
86. Використання тренажерних пристроїв в системі оздоровчого тренування.
87. Виховання здорового способу життя підлітків засобами позакласної діяльності.
88. Причини і профілактика травматизму на уроках фізичної культури.
89. Організація та методика проведення фізичного виховання школярів у літніх таборах відпочинку дітей.
90. Організація фізичного виховання в спортивно-оздоровчих таборах.
91. Організація і методика професійно-прикладної фізичної підготовки учнів старшого шкільного віку.
92. Формування культури здоров'я учнів старшого шкільного віку.
93. Формування у школярів спортивних інтересів на уроках фізичної культури.
94. Шляхи активізації навчальної діяльності учнів на уроках фізичної культури.
95. Професійна підготовка майбутніх учителів фізичної культури.
96. Педагогічні умови вдосконалення професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури.

ІІІ. ДОДАТКИ

Додаток А

Зразок титульної сторінки курсової роботи

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА**

(повна назва кафедри)

КУРСОВА РОБОТА

З _____
(назва дисципліни)

на тему: _____

Студента (ки) _____ курсу _____ групи
спеціальності _____

(прізвище та ініціали)

Форма навчання _____
(денна, заочна)

Керівник _____

(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

Національна шкала _____
Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Члени комісії

(підпис)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

м. Кропивницький – 20 __ рік

**Зразок протоколу захисту курсової роботи
на кафедрі теорії і методики фізичного виховання**

Центральноукраїнський державний педагогічний університет
імені Володимира Винниченка
факультет фізичного виховання
Результати захисту
ЗАТВЕРДЖЕНО на засіданні
кафедри теорії і методики фізичного виховання
Протокол № _____ від _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (Шевченко О.В.)

ПРОТОКОЛ ЗАХИСТУ КУРСОВИХ РОБІТ

виконаних по кафедрі _____
захист відбувся "___" _____ 20__ р.

На захисті присутні:

Члени комісії 1. _____ науковий керівник/
2. _____
3. _____

1. СЛУХАЛИ _____ студ. _____ групи
Тема роботи _____

Студ. дав./ла відповідь на питання:

1. _____
2. _____
3. _____

1 УХВАЛИЛИ: курсову роботу виконано і захищено на оцінку

2. СЛУХАЛИ _____ студ. _____ групи
Тема роботи _____

СЛУХАЛИ _____ студ. _____ групи
Тема роботи _____

Студ. дав./ла відповідь на питання:

1. _____

2. _____

3. _____

УХВАЛИЛИ: курсову роботу виконано і захищено на оцінку _____

Розглянуто _____ курсових робіт

Оцінку «відмінно» (A) отримали _____ студ.

«добре» (B) отримали _____ студ.

«добре» (C) отримали _____ студ.

«задовільно» (D) отримали _____ студ.

«задовільно» (E) отримали _____ студ.

«незадовільно» (Fх) отримали _____ студ.

«незадовільно» (F) отримали _____ студ.

Підписи викладачів: _____ / _____ /

_____ / _____ I

“ ” _____ 20__ р.

ПРИКЛАДИ
 оформлення списку використаних джерел
 згідно ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація.
 Бібліографічне посилання.
 Загальні положення та правила складання»

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги	
До трьох авторів	Скидан О. В., Ковальчук О. Д., Янчевський В. Л. Підприємництво у сільській місцевості: довідник. Житомир, 2013. 321 с.
Чотири і більше авторів	Основи марикультури / Грициняк І. І. та ін. Київ: ДІА, 2013. 172 с.
Колективний автор	Органічне виробництво і продовольча безпека: зб. матеріалів доп. учасн. III Міжнар. наук.-практ. конф. / Житомир. нац. агрокол. ун-т. Житомир: Полісся, 2015. 648 с.
Багатотомне видання	Генетика і селекція в Україні на межі тисячоліть: у 4 т. / гол. ред. В. В. Моргун. Київ: Логос, 2001. Т. 2. 636 с.
За редакцією	Сталий розвиток сільських територій: монографія / за ред. Т. Зінчук, Ю. Раманаускаса. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 421 с.
Автор і перекладач	Котлер Ф. Основы маркетинга: учеб. пособие / пер. с англ. В. Б. Боброва. Москва, 1996. 698 с.
Частина видання	
Розділ книги	Саблук П. Т. Напрямки розвитку економіки в аграрній сфері виробництва. <i>Основи аграрного підприємництва</i> / за ред. М. Й. Маліка. Київ, 2000. С. 5-15.
Тези доповідей, матеріали конференцій	Зінчук Т. О. Економічні наслідки впливу продовольчих органічних відходів на природні ресурси світу. <i>Органічне виробництво і продовольча безпека</i> : зб. матеріалів доп. учасн. II Міжнар. наук.-практ. конф. Житомир: Полісся, 2014. С. 103–108.
Статті з періодичних видань	Якобчук В. П. Стратегічні пріоритети інноваційного розвитку підприємництва в аграрній сфері. Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Сер. Економіка. 2013. Вип. 148. С. 31–34.
Електронні ресурси	
Книги	Ілляшенко С. М., Шипуліна Ю. С. Товарна інноваційна політика: підручник. Суми: Університетська книга, 2007. 281 с. URL: http://lib.sumdu.edu.ua/Books/1539.pdf (дата звернення: 10.11.2017).
Законодавчі документи	Про стандартизацію: Закон України від 11 лют. 2014 р. № 1315. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1315-18 (дата звернення: 02.11.2017).
Періодичні видання	Клітна М. Р., Брижань І. А. Стан і розвиток органічного виробництва та ринку органічної продукції в Україні. <i>Ефективна економіка</i> . 2013. № 10. URL: http://www.m.nayka.com.ua/?op=1&j=efektyvna-ekonomika&s=ua&z=2525 (дата звернення: 12.10.2017).

ПРАВИЛА

оформлення курсових робіт

Формат	Друкований текст за допомогою комп'ютерної техніки з використанням текстового редактора Word
Інтервал	Роботу друкують на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210x297мм) через 1,5 міжрядкового інтервалу
Шрифт	Times New Roman, розмір шрифту – 14 pt
Поля	Текст роботи необхідно друкувати, залишаючи поля таких розмірів: ліве – 25 мм, праве – 15 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм
Нумерація сторінок	Сторінки нумеруються арабськими цифрами, з дотриманням наскрізної нумерації впродовж усього тексту роботи. Нумерація сторінок починається з 2-ї сторінки. Номер сторінки проставляється у правому верхньому куті
Нумерація розділів і підрозділів	Розділи і підрозділи роботи нумеруються арабськими цифрами. Розділи повинні мати порядкову нумерацію в межах викладення змісту роботи. Підрозділи нумеруються у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу й порядкового номера підрозділу, відокремлених крапкою
Формули та рисунки	Формули та рисунки розміщують безпосередньо після посилання на них у тексті роботи. Нумеруються формули та рисунки арабськими цифрами в межах розділу. Номер формули (рисунка) складається з номера розділу та порядкового номера формули (рисунка), відокремлених крапкою. Формула, що нумерується, наводиться посередині нового рядка (нумерація – з правого боку в дужках). Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів, що входять до формули, якщо вони не пояснювалися в тексті, слід наводити безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій вони наведені у формулі. Номер рисунка, назва та пояснювальні підписи розміщуються під рисунком
Таблиці	Таблицю розміщують безпосередньо після посилання на неї у тексті роботи або на наступній сторінці. Кожна таблиця повинна мати тематичний заголовок, що відображає її зміст. Нумерація таблиць здійснюється арабськими цифрами в межах розділу. Номер таблиці складається з номера розділу й порядкового номера таблиці, відокремлених крапкою
Посилання на використані джерела	Посилання на використані джерела зазначаються порядковим номером згідно їх переліку у квадратних дужках, наприклад: [7, с. 35], що означає 7 – номер джерела із списку літератури; с. 35 – сторінка з даного джерела, з якої наведено конкретну інформацію; [10] – 10 – джерело із списку літератури, з якого наведено узагальнену інформацію
Додатки	Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ї, наприклад, додаток А, додаток Б. У матеріалах додатків допускається використання шрифту розміром не менше 10 pt та одинарного міжрядкового інтервалу.

ПОНЯТТЯ ТА ПРИНЦИПИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Відповідно до статті 42 Закону України «Про освіту»:

1. **Академічна доброчесність** – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.
2. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:
 - самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
 - посилення на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
 - дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
 - надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.
3. Порушенням академічної доброчесності вважається:
 - академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднення творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
 - самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
 - фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
 - фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
 - списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
 - обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;
 - хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;
 - необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

Принципи академічної доброчесності:

- верховенства права – панування в суспільних відносинах правових цінностей справедливості, добра, свободи, правової рівності, поваги до людської гідності, честі тощо;
- законності – всі учасники освітнього та наукового процесу в своїй діяльності мають дотримуватися Конституції України, законів та підзаконних актів;
- соціальної справедливості – у взаємовідносинах між учасниками освітнього та наукового процесу важливим є забезпечення неупередженого ставлення один до одного і сприяння їхній активній участі в житті держави та університету;
- науковості – науково-педагогічні працівники мають об'єктивно розкривати наукові поняття і теорії; наводити достовірні наукові факти, інформувати учасників освітнього процесу про нові досягнення сучасної науки й техніки;
- професіоналізму та компетентності – наявність у здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників управлінських та аналітичних здібностей, моральних якостей, внутрішньої культури, знання ділового етикету, професійних знань, необхідних для виконання своїх обов'язків на належному рівні;
- партнерства і взаємодопомоги – взаємовідносини між учасниками освітнього та наукового процесу ґрунтуються на партнерській взаємодопомозі;
- відкритості й прозорості – усі процеси, які стосуються освітньої, наукової, дослідницької, господарської та фінансової діяльності університету є прозорими та відкритими, що забезпечує можливість громадського контролю;
- відповідальності – здобувачі вищої освіти та науково-педагогічні працівники мають брати на себе відповідальність за результати своєї діяльності, виконувати взяті на себе зобов'язання.

Шевченко О.В., Черній В.П., Мельнік А.О.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

з написання курсових робіт

першого бакалаврського рівня вищої освіти

спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура)

Підписано до друку 27.01.2021 Формат 60х84
Папір офсетний. Гарнітура Таймс. Друк офсетний.
Умовн. друк. аркушів 1,48. Наклад 100.
Віддруковано з оригіналу макету